

УДК: 658:339.9.012.

ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЄВРОСОЮЗОМ

В. Безуглий

*Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара,
просп. Карла Маркса, 36, м. Дніпропетровськ, 49044, Україна*

Розглянуто головні тенденції зовнішньоекономічної діяльності ЄС та України, висвітлено сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами, послугами, інвестиційної співпраці країн Євросоюзу й України. Проаналізовано передумови та чинники створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Ключові слова: Європейський Союз, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішня торгівля, інвестиції, зона вільної торгівлі.

Після здобуття Україною державної незалежності поступова інтеграція до загальноєвропейських структур і налагодження багатосторонньої кооперації з країнами ЄС стали її головними геостратегічними пріоритетами. Європейська інтеграція є не тільки визначальним чинником прискорення економічного розвитку країн ЄС, а й центром тяжіння геополітичних та економічних інтересів багатьох країн, у тому числі й України.

Принципи співробітництва сторін визначені в Угоді про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством (Європейським Союзом) від 14.06.1994 р. (чинна з 1 березня 1998 р.), Плані дій Україна–Європейський Союз (затверджений 21.02.2005 р.) і низці двосторонніх угод зі співробітництва в окремих галузях. Уряд України щороку визначає заходи щодо виконання Плану дій, які передбачають поступову, збалансовану реалізацію низки завдань в економічній, соціальній та правовій сферах [4].

Сьогоднішні політичні та економічні реалії в Україні накладають значні обмеження на політичні інтеграційні можливості держави. Безумовною перешкодою для членства України в ЄС є непроста політична ситуація, величезний розрив у рівні економічного розвитку України та європейських країн. Показник рівня життя в Україні навіть з урахуванням паритету купівельної спроможності становить приблизно 15 % від середнього показника по ЄС. Тому дуже важливою сьогодні є плідна співпраця України з країнами ЄС у зовнішньоекономічній сфері, яка набуває постійного розвитку і має чіткі перспективи до тіснішої і взаємовигідної співпраці щодо зближення економік України та Євросоюзу.

Наша мета – на підставі сучасних тенденцій відносин між Україною та Європейським Союзом дослідити динаміку та головні особливості розвитку зовнішньої торгівлі товарами, послугами та інвестиціями між Україною та ЄС, проаналізувати позитивні та негативні наслідки створення зони вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом, визначити перспективи цієї діяльності.

Підвищення ефективності діяльності України на ринку ЄС є важливим компонентом загальної стратегії інтеграції країни до структур Євросоюзу і водночас дає змогу

оцінити результативність внутрішніх економічних реформ у самій Україні та її євро-інтеграційного курсу.

Уже нині ринок ЄС став другим (після СНД) для України [5]. У 2007 р. із загального експорту країни в 49,25 млрд дол. на країни СНД припало 18,62 млрд дол. (37,8 %), а на держави Євросоюзу – 13,86 млрд дол. (28,1 %).

Для *зовнішньої торгівлі* України з ЄС характерне від'ємне сальдо, зумовлене від'ємним значенням товарної складової, оскільки імпорт товарів за останні десять років перевищував експорт. І це сальдо має чітку тенденцію до суттєвого збільшення (рис. 1). Експорт українських товарів до країн ЄС у 2007 р. становив 13,74 млрд дол., імпорт – 22,19 млрд дол. Від'ємне сальдо торговельного балансу становило – 8,45 млрд дол. проти позитивного в сумі 405 млн дол. у 2004 р. [5].

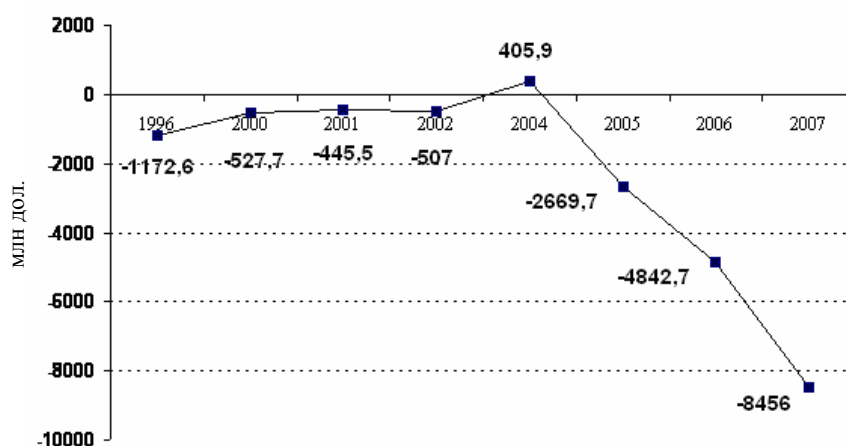

Рис. 1. Динаміка сальдо зовнішньої торгівлі товарами між Україною та ЄС.

Незважаючи на те, що обсяг зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС має тенденцію до збільшення (з 5,24 млрд дол. у 2000 р. до 35,94 млрд дол. у 2007 р.), частка України у внутрішньоторговельному обігу ЄС становить лише 0,5 %. І цей показник стосунків Євросоюзу з Україною є абсолютно недостатнім для інтеграції України до ЄС, оскільки потрібно, щоб він дорівнював як мінімум 60 % (навіть Росія нині має понад 50 %). Крім того, для торгівлі України з ЄС характерна концентрація на невеликій групі країн (рис. 2). Наприклад, у 2007 р. на Німеччину, Велику Британію, Італію та Францію припадало 14,96 млрд дол. (42 %), на Польщу, Угорщину та Чехію – 8,6 млрд дол. (24 %).

Товарна структура торгівлі України з Євросоюзом свідчить про надзвичайну вузькість її асортименту [7]. Зокрема, у 2000–2007 рр. у загальному обсязі українського експорту до ЄС більше чверті (26,7 %) становлять недорогочінні метали і вироби з них (у тому числі 18 % – чорні метали), 16,3 % – мінеральні продукти, 12,3 % – продукція сільського господарства і харчової промисловості, 15,1 % – легкої промисловості. Загалом на ці групи (які репрезентують галузі з незначним рівнем технологічності та виробництва доданої вартості) припадає понад 70 % від загального обсягу експорту України до ЄС, тоді як частка машин, обладнання та приладів становить усього 10,3 %.

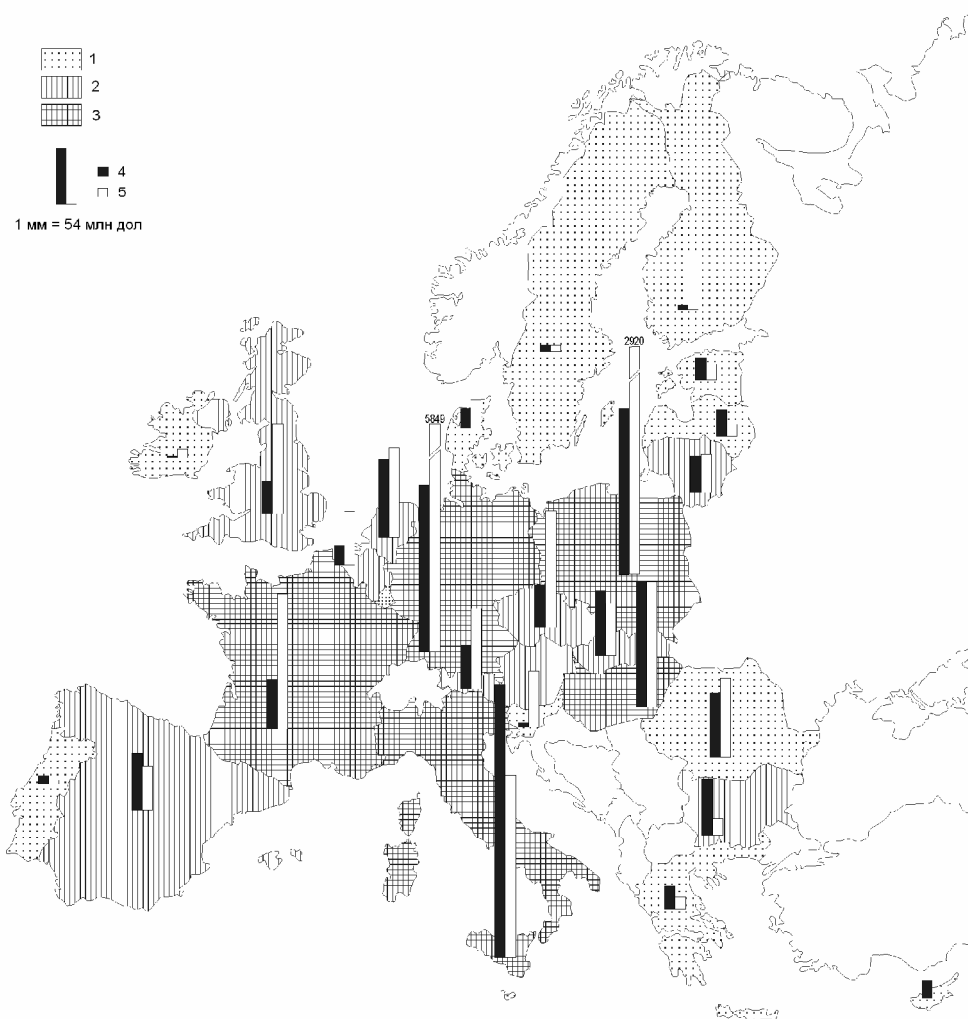

Рис. 2. Розподіл імпорту й експорту товарів між Україною та країнами Євросоюзу. Частка у торговому обігу з Україною, %: 1 – 1–2; 2 – 2–5; 3 – більше 5; 4 – експорт; 5 – імпорт.

У товарному імпорті з країн ЄС, навпаки, переважають машини, обладнання, механізми, прилади і транспортні засоби (38,8 %), продукція хімічної промисловості та пов'язаних з нею галузей (21,5 %), а також вироби легкої промисловості (10,2 %). Особливо привертає увагу нестійкість провідних товарних груп українського експорту на ринку ЄС, тоді як структура імпорту є достатньо стабільною, що свідчить про хисткість конкурентних позицій українських експортерів на ринку Євросоюзу.

Найбільший західноєвропейський партнер України – Німеччина. У 2007 р. до цієї країни експортовано товарів на 1,64 млрд. дол. (128 % до 2006 р.), а імпортовано – 5,83 млрд дол. (136,6 % до 2006 р.). Зазначимо, що німецька економіка нарощує обсяги поставок

своїх товарів до України дещо більше, ніж зростає український експорт до ФРН. Від'ємне сальдо з 2006 р. збільшилося на 36 %. Німеччина вже сьогодні робить дуже важливий вплив на зовнішньоторгівельні показники України, а з часом від'ємне торговельне сальдо України завдяки німецькій складовій, буде збільшуватися. На відміну від українського, переважно, сировинного експорту, з Німеччини до України надходять товари високотехнологічного виробництва – машини, механізми, обладнання, прилади, товари широкого споживання, ліки тощо. Отже, Німеччина нарощує економічну міць і поліпшує добробут своїх громадян завдяки й збільшенню експорту до таких країн, як Україна.

Українська економіка переважно є експортно-орієнтованою, і товарний експорт країни відображає структуру та якісні показники її промислового розвитку – головно експортують сировинні товари і продукцію з невисокою часткою доданої вартості [2]. Відкритість української економіки з 2006 р. збільшилася (надання Радою міністрів ЄС Україні статусу держави з ринковою економікою) і це зробило її залежнішою від коливань кон'юнктури зовнішніх ринків.

На сучасному етапі українська економіка рухається не стільки завдяки експорту, скільки завдяки щораз більшому платоспроможному внутрішньому попиту, про що свідчить постійне збільшення імпорту якісних товарів широкого споживання. У 2006–2007 рр. зафіксовано високий попит на легкові автомобілі, велику побутову техніку та електроніку тривалого користування, якісний верхній одяг і взуття. Вітчизняна промисловість поки що не в змозі повністю забезпечити внутрішній попит, і це веде до випереджального збільшення імпорту. Чинник попиту на внутрішньому ринку став визначальним у формуванні імпорту з країн ЄС і постійно посилюється. Тому нині постає завдання насичення внутрішнього ринку якісними товарами вітчизняного виробництва, щоб зменшити імпорт, і цей напрям української економіки є найбільш інвестиційно привабливим.

Серед позитивних явищ останніх років треба назвати зростання обсягів інвестиційного імпорту – з модернізацією економіки до країни почали надходити машини і механізми, закуповують технології і системи зв'язку [3].

Щодо *зовнішньої торгівлі послугами*, то у 2007 р. Україна здійснювала зовнішньоторговельні операції з усіма 27 державами ЄС. Із 2000 р. простежують постійне зростання обсягів зовнішньої торгівлі послугами. Експорт збільшився на 82 % і становив 2 956,8 млн дол. у 2007 р., імпорт – відповідно, на 90 % до 2 582,4 млн. дол. На відміну від зовнішньої торгівлі товарами, у зовнішній торгівлі послугами зафіксовано чітке позитивне сальдо (рис. 3), яке становить 3 744 млн дол. (у 2000 р. – 2 229 млн дол.).

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі українського експорту послуг мали транспортні (67,9 %), різні ділові, професійні й технічні (12,8 %) послуги. Із загального обсягу експорту послуг майже 32,9 % припадає на країни ЄС (41,2 % – на країни СНД). Головними європейськими партнерами України є Велика Британія (6,1 %), Швейцарія (5,7), Кіпр (4,4), Німеччина (4,2), Бельгія (2,3 %), хоча скоротився експорт послуг до Угорщини (на 23,3 млн дол.).

Імпорт послуг до України має тенденцію до збільшення (на 858,3 млн дол. порівняно з 2006 р.), у тому числі особливо зросла частка фінансових послуг (у 2,2 раза), залізничного транспорту (на 49 %), приватним особам та в галузі культури і відпочинку (у 2,3 раза), різних ділових, професійних та технічних (на 15 %), повітряного транспорту (на 34 %), по подорожах (на 40%), одночасно скоротився імпорт будівельних послуг (на 40 %) та операційного лізингу (на 26 %). Найбільшу частку у загальному об-

сязі українського імпорту послуг становлять транспортні (22,9 %), фінансові (18,2 %), різні ділові, професійні й технічні (16,4 %) послуги. В імпорті послуг держави ЄС (52,9 %) значно випереджають країни СНД (16,6 %). Головними партнерами України в наданні різних видів послуг є Велика Британія (12,5 %), Кіпр (8,0 %), Німеччина (6,9), Швейцарія (3,5 %). Значно скоротився імпорт послуг із Австрії (на 50,4 млн дол., або 23,6 %).

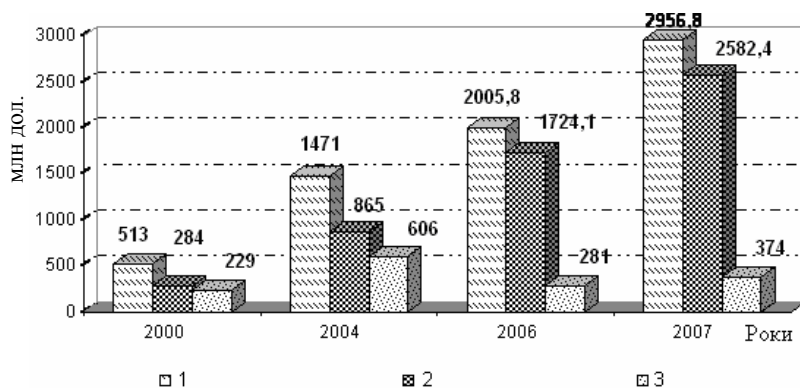

Рис. 3. Динаміка обсягів експорту–імпорту послуг у 2000–2007 рр.: 1 – експорт; 2 – імпорт; 3 – сальдо.

Загалом, імпорт Україною послуг з ЄС є значно більш диверсифікованим, а експорт – монокультурним [2]. Присутність України у найбільш динамічних сферах послуг – туристській, інформаційній, інженерній, науково-технічній, фінансовій, управлінській – є незначною.

Становлення прозорої і відкритої державної політики в Україні створює позитивний клімат для надходження іноземних *інвестицій* в українську економіку. Нині за обсягами інвестування Україна вийшла на рівень Чехії та Угорщини 2002 р., а сучасні тенденції до збільшення інвестиційних потоків свідчать про поступову довіру до держави з боку інвесторів [6].

Забезпечення макроекономічної стабільності, створення сприятливого інвестиційного клімату забезпечило в 2007 р. найвищі за останні десять років темпи зростання прямих іноземних інвестицій в економіку України (рис. 4).

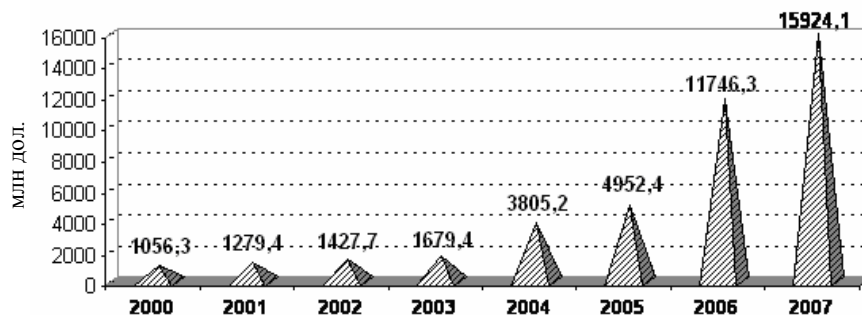

Рис. 4. Динаміка прямих інвестицій країн ЄС в Україну.

Структура інвестування значно змінилася. Якщо 2002 р. закордонні компанії вкладали кошти переважно у переробку сільськогосподарської продукції, нафтопереробку, харчову промисловість, готельний бізнес і будівництво, то у 2007 р. картина дещо змінилася, провідними стали такі галузі: фінансова діяльність, торгівля, операції з нерухомістю, а далі – металургія, харчова промисловість, машинобудування, нафтохімія, будівництво, транспорт і зв'язок. Ретельний аналіз інвестицій із ЄС [6,7] свідчить, що частка інвестицій у “високотехнологічні” сектори української економіки (див. таблицю), зокрема, машинобудування, хімічну промисловість, зв'язок, є дуже малою (близько 10 % основних партнерів України). Тому здається, що ЄС не зацікавлений у тому, щоб власними силами відродити собі потужного конкурента, здатного виробляти самостійно сучасні високі технології.

Інвестиційні інтереси країн ЄС (частки прямих інвестицій основних партнерів)

Головні галузі	Обсяг інвестування, %
Фінансова діяльність	10,6
Оптова торгівля і посередництво у ній	10,0
Операції з нерухомістю, здавання у найм	7,2
Металургія та обробка металів	6,9
Харчова промисловість	6,2
Транспорт і зв'язок	4,3
Машинобудування	4,0
Будівництво	3,7
Хімічна й нафтохімічна галузі	3,2

У 2007 р. інвестиції до України надійшли зі 123 країн світу [5], проте головними країнами-інвесторами, на які припадає 88,2 % від загального обсягу інвестицій, є саме країни ЄС, зокрема, Кіпр (5 941,8 млн дол.), Німеччина (5 917,9 млн дол.), Нідерланди (2 511,2 млн дол.), Австрія (2 075,2 млн дол.), Велика Британія (1 968,8 млн дол.), Франція (1 046,2 млн дол.) та Швеція (1 006,6 млн дол.).

Найбільш інвестиційно привабливими в Україні для іноземних інвесторів у 2007 р. були такі сфери економічної діяльності:

– для *Кіпру*: фінансова діяльність (21,0 % від загального обсягу інвестицій з країни), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям (19,4 %), торгівля та ремонт автомобілів, побутових виробів (10,4), оптова і роздрібна торгівля (5,0 %) та ін.;

– для *Німеччини*: металургійне виробництво і виробництво готових металевих виробів (12,3 %), хімічна і нафтохімічна промисловість (2,7), торгівля, ремонт автомобілів та предметів особистого вжитку (2,2), машинобудування (1,5), виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (1,0), фінансова діяльність (0,7 %) та ін.;

– для *Нідерландів*: будівництво (23,4 %), виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (17,6), фінансова діяльність (13,8 %) тощо;

– для *Австрії*: фінансова діяльність (35,6 %), виробництво неметалевої мінеральної продукції (4,8), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям (3,7), оптова торгівля і посередництво (2,7 %) тощо;

– для *Великої Британії*: торгівля, обслуговування та ремонт автомобілів, побутових виробів (17,9 %), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг

підприємцям (14,5), машинобудування (9,9), фінансова діяльність (9,8), діяльність транспорту і зв'язку (9,0 %) та ін.;

– для *Франції*: фінансова діяльність (63,3 %), виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (6,1), оптова торгівля і посередництво в ній (2,1), сільське господарство, мисливство, лісове господарство (2,0 %) та ін.;

– для *Швеції*: фінансова діяльність (16,6%), виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (13,9 %), машинобудування (2,5 %), торгівля автомобілями та мотоциклами, їхнє технічне обслуговування та ремонт (1,5 %) тощо.

Головними сучасними чинниками росту інвестицій у 2008 р. є підготовка до проведення Євро-2012 і вступ до СОТ. Очікують, що з чемпіонатом з європейського футболу до України у вигляді інвестицій надходитиме до 3–4 млрд дол. щороку. Після ратифікації угоди про вступ України до СОТ українська економіка буде вимушена ставати більш відкритою і менш зарегульованою, що тільки поліпшить інвестиційний клімат і позитивно вплине на надходження іноземних інвестицій.

Проте, як і раніше, головними бар'єрами для вкладення грошей в Україну європейці називають високий рівень корупції, непряме субсидування, а також слабку законодавчу захищеність прав власності. В європейських бізнес-колах вважають, що одним із кроків для забезпечення інвестиційної привабливості України є скоріше проведення судової реформи, оскільки об'єктами рейдерських атак стають такі іноземні гравці (американські ТНК "Бунге" – власник 94 % акцій Дніпропетровського олійноекстракційного заводу і ТНК "СМЕ" – власник 90 % акцій телеканалу "Студія 1+1") і це має широкий міжнародний резонанс [3].

Сучасною оптимальною формою економічної співпраці України з Євросоюзом може бути створення *зони вільної торгівлі* (ЗВТ), яка передбачає скасування митних зборів, податків, а також кількісних обмежень взаємної торгівлі. Формально переговори про вільну торгівлю між Україною та Євросоюзом розпочалися після вступу України до СОТ. В уряді України поки що немає чіткої переговорної позиції з цього питання. Водночас Європейська комісія вже реалізує масштабний проект щодо оцінки впливу ЗВТ на сталий розвиток. Перший етап проекту (дослідження поточної економічної ситуації в Україні та ЄС) вже завершений. Під час другої його частини будуть проведені галузеві дослідження, що передбачають консультації із зацікавленими сторонами в Україні. Фінальна стадія повинна завершитися розробкою рекомендацій. Фахівці Єврокомісії [6] вважають, що ЗВТ між Україною та Європейським Союзом може бути реально створена наприкінці 2008 р.

Адаптація до стандартів і норм ЄС дасть змогу подолати бар'єри в короткочасній перспективі й поліпшити доступ на ринки ЄС у середньостроковій.

Сьогодні, коли Україна потребує широких економічних реформ і шукає нову модель свого розвитку, Угода про вільну торгівлю з ЄС може стати дійовим інструментом економічних перетворень у країні. У 2004 р. група незалежних експертів запропонувала нову формулу економічної і торгової співпраці між Україною та Євросоюзом шляхом "поглибленої вільної торгівлі" (або ЗВТ+). На відмінну від класичної, ЗВТ+ передбачає не тільки скасування митних тарифів на торгівлю товарами, а й лібералізацію торгівлі послугами і приведення регуляторного середовища України у відповідність до євростандартів. Ця формула дасть змогу двостороннім відносинам вийти за межі домовленостей між ЄС та іншими країнами, що не претендують на членство в Євросоюзі.

На IV саміті Ялтинської європейської стратегії (28 червня 2007 р.) підтримано саме формулу "поглибленої торгівлі" між Україною та ЄС. Перш за все, ЗВТ+ стане впливо-

вим інструментом модернізації української економіки. Виконання угоди допоможе ліквідувати нетарифні бар'єри для українських товарів на європейських ринках, сприятиме створенню інститутів і запровадженню прозорих правил гри для бізнесу, зменшить залежність економіки (бізнесу) від різних змін на політичній арені в Україні.

Загалом можна назвати такі позитивні моменти створення ЗВТ+:

- усунення нетарифних обмежень, що приведе до збільшення українського експорту в країни ЄС;

- гармонізація вітчизняних стандартів якості з європейськими. Необхідно щонайшвидше перейти до світової практики добровільної відповідності стандартам якості продукції. Підтверджувати безпеку товарів для життя і здоров'я споживачів повинні обов'язкові технічні регламенти;

- спрощення митних процедур (запровадження електронного документообігу), співпраця з європейськими митними і прикордонними службами. Це також дасть змогу включити Україну до Пансередземноморської території кумуляції (входять Євросоюз, Туреччина, Європейська асоціація вільної торгівлі, країни Середземномор'я). У цьому випадку українські виробники отримають змогу використовувати не лише вітчизняну, а й імпортовану із країн-членів зони сировину. Тоді товари, вироблені з цієї сировини, не будуть позбавлені українського походження і їх зможуть завозити до країн ЄС без мита;

- взаємний доступ на фінансові ринки за принципом єдиного паспорта, вільне пересування капіталів;

- включення української транспортної системи до панєвропейської інфраструктури;

- об'єднання українських електромереж із європейськими;

- загальна економічна вигода для української економіки. Спрощений доступ на європейські ринки дасть змогу суттєво збільшити обсяги виробництва. До того ж, запровадженні у рамках ЗВТ+ внутрішні реформи допоможуть поліпшити інвестиційний клімат в Україні. Згідно з висновками брюссельського Центру досліджень європейської політики (CEPS), запровадження ЗВТ+ приведе до підвищення добробуту українців на 4–7 %, а зменшення вартості капіталу – ще на 4–5 %, реальне зростання ВВП України збільшиться на 4–9 % [1].

Серед головних складностей, що будуть пов'язані із запровадженням зони вільної торгівлі, можна спрогнозувати такі: збільшення фінансових витрат щодо адаптації законодавства і запровадження ринкових реформ (не будучи країною-кандидатом, Україна не зможе розраховувати на фінансову допомогу ЄС); європейські товари не захоплять повністю український ринок через невелику платоспроможність переважної більшості українського населення; банкрутство деяких вітчизняних підприємств через їхню неконкурентоспроможність; деякі навіть прогнозують, що Україна з часом може перетворитися у сировинний придаток ЄС.

Останнім часом наполегливо висувають тезу, що ЗВТ+ призведе до скорочення товарообігу України між Росією та країнами СНД, хоча деякі експерти [1] наполягають, що ЗВТ+ не ускладнить зовнішньої торгівлі України з Росією та іншими країнами пострадянського простору. Навпаки, деякі реформи (зокрема, спрощення митних процедур) полегшать експортно-імпортні операції для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної співпраці незалежно від напрямку їхньої діяльності. Росія вітає гармонізацію українських стандартів з європейськими (запровадження євростандартів на м'ясо-молочну продукцію було головною умовою для скасування заборони на їхній імпорт з України). Крім того, Росія сама веде посилені переговори про створення зони вільної торгівлі з Євро-

союзом, оскільки в майбутньому це відкриє нові можливості для створення і функціонування великої євразійської зони вільної торгівлі.

Отже, торгово-економічне співробітництво між Україною та Євросоюзом має тенденцію до динамічного розвитку. Щороку стабільно зростає двосторонній зовнішньоторговельний оборот та прямі іноземні інвестиції з країн ЄС в українську економіку.

У позитивному ключі розвивається співпраця щодо постачань до ЄС української металургійної, текстильної, а також сільськогосподарської продукції. У конструктивний спосіб відбувалося врегулювання відносин у сфері торгівлі сталеливарними виробами.

Традиційно найбільш гострі проблемні питання порядку денного торговельно-економічного співробітництва між Україною та ЄС переважно пов'язані з використанням сторонами інструментів торгового захисту. У 2006 р. вдалося досягти порозуміння щодо шляхів урегулювання проблемного питання, пов'язаного із запровадженням Україною антидемпінгових мит на імпорт деяких товарів з окремих держав-членів ЄС. Це дало змогу розпочати міжвідомчий діалог у сфері використання інструментів торгового захисту і вивести зовнішньоекономічні стосунки між Україною та Європейським Союзом на новий продуктивний рівень.

-
1. *Волошин. О.* Европейский вектор украинского бизнеса / www.expert.ua/printissues/ukraine/2007/34/vneshnyaya_torgovlya
 2. *Губський Б. В.* Євроатлантична інтеграція України. К.: Логос, 2003. 328 с.
 3. *Кухарська Н. О., Харічков С. К.* Міжнародна економічна діяльність. Харків: Одісей, 2006. 456 с.
 4. Політика європейської інтеграції / За ред. В. Г. Воронкової. К.: ВД "Професіонал", 2007. 512 с.
 5. www.ukrstat.gov.ua.
 6. www.europa.eu.
 7. www.epp.eurostat.europa.eu.

GEOGRAPHICAL ASPECTS OF EXTERNAL ECONOMICAL COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND EUROPEAN UNION

V. Bezugliy

*Oles' Gonchar National University of Dnipropetrovsk,
boulevard Ch. Marks, 36, UA – 79000 Dnipropetrovsk, Ukraine*

Author considered all the main tendencies of external economical activity between EU and Ukraine. Author analyzed the modern situation in external goods trade, services, investment cooperation between EU countries and Ukraine. Author also analyzed all the main preconditions and factors of creation of free trade zone between Ukraine and European Union.

Key words: European Union, external economical activity, external trade, investments, zone of free trade (free trade zone).

**ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА
УКРАИНЫ С ЕВРОСОЮЗОМ****В. Безуглий**

*Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара,
просп. Карла Маркса, 36, г. Днепропетровск, 49044, Украина*

Рассмотрены главные тенденции внешнеэкономической деятельности ЕС и Украины, освещено современное состояние внешней торговли товарами, услугами, инвестиционного сотрудничества стран Евросоюза и Украины. Проанализированы предпосылки и факторы создания зоны свободной торговли между Украиной и ЕС.

Ключевые слова: Европейский Союз, внешнеэкономическая деятельность, внешняя торговля, инвестиции, зона свободной торговли.

Стаття надійшла до редколегії 01.04.2008

Прийнята до друку 20.09.2008